Eskici Metni (Refik Halit Karay): Ana Duygu, Hikâye Unsurları, Zarflar (Durum, Zaman, Miktar, Yer-Yön, Soru Zarfları) ve Anlatım Uygulamaları (T.D.7.1 / T.O.7.5)

Refik Halit Karay'ın 'Eskici' hikâyesini serim, düğüm ve çözüm bölümlerine, hikâye unsurlarına ve ana dili-iletişim temasına göre çözümler ve kendi cümleleriyle özetler (T.O.7.16 / T.O.7.23). · Cümle ve metin içinde fiilleri, fiilimsileri, sıfatları veya kendi türünden sözcükleri belirten zarfları (durum, zaman, miktar, yer-yön ve soru zarfları) işlevleriyle ayırt eder (T.Y.7.21). · Metindeki söz sanatlarını ve düşünceyi geliştirme yollarını belirler; konuşma ve tartışmalarında beden dilini, nezaket kurallarını ve mantıklı temellendirmeyi kullanır (T.O.7.18-19 / T.K.7.17-25).

HATIRLAYALIM

- Refik Halit Karay'ın «Eskici» öyküsü, küçük Hasan üzerinden ana dili ve vatan özlemini anlatır.
- Zarflar; fiil, fiilimsi, sıfat ve zarfları durum, zaman, miktar, yer-yön ve soru yönüyle belirtir.
- Yer-yön zarfları (içeri, dışarı, aşağı, yukarı, ileri, geri) hal eki alırsa zarf değil isim olur.

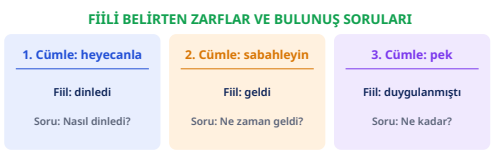
1 EŞLEŞTİRME

Sol sütundaki zarf (belirteç) türlerini fiile yöneltilen buldurucu sorularıyla eşleştiriniz.

a 1. Durum (Hâl) Zarfı	a) Fiile sorulan «Nasıl?» sorusuna cevap verir (sessizce, dikkatle)
c 2. Zaman Zarfı	b) Fiile, sıfata veya zarfa sorulan «Ne kadar?» sorusunu yanıtlar (çok, pek)
b 3. Miktar (Azlık-Çokluk) Zarfı	c) Fiile sorulan «Ne zaman?» sorusuna cevap verir (sabahleyin, henüz)

2 TABLOYU TAMAMLA

Görseldeki cümlelerde koyu yazılan zarfların türünü bularak tabloyu tamamlayınız.

Örnek Cümle	Sorulan Soru	Zarfın Türü
Hasan eskiciyi **heyecanla** dinledi.	Nasıl dinledi?	Durum Zarfı
İhtiyar eskici **sabahleyin** avluya geldi.	Ne zaman geldi?	Zaman Zarfı
Ayrılırken **pek** duygulanmıştı.	Ne kadar duygulandı?	Miktar Zarfı

3 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki «Hasan'ın suskunluğu, kışın donup kalan bir akarsuya benziyordu.» cümlesinde başvurulan **söz sanatı** hangisidir?

A) Kişileştirme (Teşhis)
B) Abartma (Mübalağa)
C) Benzetme (Teşbih)
D) Konuşturma (İntak)

4 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki «Eskici» hikâye haritasına göre küçük Hasan'ın Filistin'de içine kapanıp suskunlaşmasının temel nedeni nedir?

A) Vapur yolculuğunda deniz tutması yaşaması
B) Çevresinde kendi ana dili olan Türkçeyi konuşan kimsenin olmaması
C) Ayakkabılarının eskimesi ve sokağa çıkamaması
D) Halasının evinde yaşıtı oyun arkadaşı bulunmaması

5 DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

Zarflar, söz sanatları ve özetleme kurallarıyla ilgili ifadelerden doğru olanlara D, yanlış olanlara Y yazınız.

	D	Y
«Çocuk koşarak dışarıya çıktı.» cümlesinde «dışarıya» sözcüğü yönelme eki aldığı için isimdir.	✓	
Bir metni özetlerken bütün ikincil ayrıntılar ve diyaloglar birebir kopyalanmalıdır.		✓
«Yalnız taş duvar olmaz.» gibi karşılaştırma veya benzetme içeren sözlerde anlam güçlendirilir.	✓	
«Güzel konuştu» cümlesinde «güzel» sıfat, «güzel konuşma» tamlamasında ise durum zarfıdır.		✓

6 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki kural kartına göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde **yer-yön zarfı** kurallara uygun kullanılmıştır?

A) Soğuk rüzgâr esince hepimiz içeriye girdik.
B) Köyün ilerisinde asırlık bir çınar ağacı vardı.
C) Balkondan aşağıya doğru sepet sarkıttılar.
D) Yağmur dinince Hasan sessizce dışarı baktı.

7 SIRALAMA

Görseldeki olay akışına göre «Eskici» hikâyesindeki gelişmeleri serim, düğüm ve çözüm sırasıyla 1'den 4'e diziniz.

[2] Dilini anlamadığı yabancı çevrede Hasan'ın sustukça susup içine kapanması

[1] Anne ve babasını kaybeden Hasan'ın vapurla Filistin'deki halasının yanına gönderilmesi

[3] Eve gelen ihtiyar eskicinin Türkçe konuştuğunu duyunca Hasan'ın sevinçle sohbete başlaması

[4] İşi biten eskici gidince Hasan'ın gurbet acısıyla hıçkıra hıçkıra ağlaması

8 BOŞLUK DOLDURMA

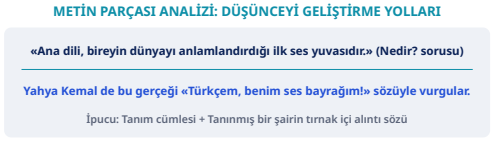
Cümlelerdeki boşlukları kutuda verilen uygun dil ve anlatım kavramlarıyla tamamlayınız.

karşılaştırma · nezaket · soru · abartma

1. İki varlık veya durum arasındaki benzerlik ve farklılıkları ortaya koymaya **karşılaştırma** denir.
2. «Bana ne bağırıyorsun?» cümlesinde «ne» sözcüğü «niçin» anlamında kullanıldığı için **soru** zarfıdır.
3. Bir tartışmada konuşmacı görüşlerini mantıklı kanıtlarla destekleyip **nezaket** kurallarına uymalıdır.

9 ÇOKTAN SEÇMELİ · DÜŞÜN

Görseldeki parçada düşünceyi geliştirme yollarından hangisine başvurulmuştur?

(A) Tanımlama ve tanık gösterme

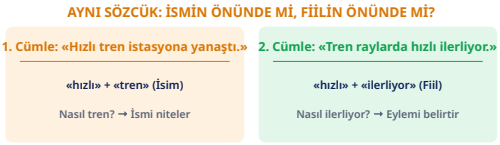
(B) Sayısal verilerden yararlanma

(C) Yalnızca abartma ve öyküleme

(D) Yalnızca betimleme

10 KISA CEVAP

Görseldeki iki cümlede geçen «yalnız» ve «iyi» türünden «hızlı» sözcüğünün neden 1. cümlede sıfat, 2. cümlede zarf olduğunu açıklayınız.

1'de «tren» ismini nitelediği için sıfat; 2'de «ilerliyor» fiilini belirttiği için zarftır.

11 ŞİFRELİ KELİME

İpuçlarındaki kavramları yazarak hikâyede kişi, yer ve zamanın tanıtıldığı giriş bölümünü bulunuz.

İsmin önüne gelerek ismi niteleyen sözcük türü (5 harf) — S I F A T

Refik Halit Karay'ın ana dili temalı ünlü öyküsü (6 harf) — E S K İ C İ

Farklı görüşlerin kurallı biçimde savunulduğu konuşma (8 harf) — T A R T I Ş M A

Yalın hâlde «Nereye?» sorusunu yanıtlayan zarf, dışarı karşıtı (5 harf) — İ Ç E R İ

Fiile «Ne kadar?» sorusu sorularak bulunan zarf türü (6 harf) — M İ K T A R

Turuncu kutulardaki harfler yukarıdan aşağıya:

SERİM

12 AÇIK UÇLU · DÜŞÜN

Görseldeki ana ileti panosundan hareketle «Ana dilimiz, insanın manevi vatanıdır.» sözünün «Eskici» hikâyesiyle ilişkisini açıklayınız.

Gurbette yalnız kalan Hasan, Türkçe konuşan eskiciyle memleketine kavuşmuş gibi huzur bulmuştur.

derskutusu.com · © Ders Kutusu · Tüm hakları saklıdır.